

Tendenser: Fremtidens kontor

På det moderne kontor skal indretning og udstyr matche medarbejdere, og deres behov. Det skal være intelligent, fleksibelt og personligt.

»Ved at koble design af de fysiske rammer med fremtidig ønsket adfærd i organisationen, opnår man en bedre performance,« siger Gitte Andersen, administrerende direktør og partner hos Signal Arkitekter.

AF JAN B. JENSEN,
TINA L. PETERSEN

Engang var det nok med et lille rum, et skrivebord med en stationær pc og fastnettelefon, en reol til ringbindene og en kontorstol. Den klassiske definition på en kontorarbejdsplads.

I dag er begrebet "kontor" en noget mere udflydende størrelse, i takt med at både arbejdsopgaver og medarbejdere stiller helt andre krav til indretningen.

»Den moderne vidensarbejder udfører mange forskellige arbejdsaktiviteter i løbet af en dag, og langt fra alt foregår ved et skrivebord. Derfor handler det om at sikre, at også aktiviteter som uformelle møder, idéudvikling eller arbejde, der kræver ro, tænkes ind

i design og indretning,« fortæller Gitte Andersen, administrerende direktør og partner hos Signal Arkitekter, der rådgiver offentlige og private virksomheder i at designe og forbedre rummet på arbejdspladsen.

Gennem 14 år har Signal via deres projekter indsamlet nøgletal, der viser, hvordan folk arbejder; hvor meget tid man bruger ved sit skrivebord, på møder, på telefonsnak og hvor ofte man er ude af huset.

»Vores nyeste tal viser, at en typisk vidensarbejder kun bruger mellem 30 og 55 procent af arbejdstiden ved sit skrivebord. Arbejdet har altså flyttet sig, så

det i dag foregår alle mulige andre steder end foran pc'en, så det bør arbejdspladsen indrettes efter,« siger Gitte Andersen.

Hun oplever, at man på ledelsesgangene i stigende grad arbejder strategisk med de fysiske rammer på arbejdspladsen.

»De fleste steder har man fået øjnene op for, at de rette fysiske rammer er et glimrende redskab til at nå sine mål i virksomheden. Ved at koble design af de fysiske rammer med fremtidig ønsket adfærd i organisationen, opnår man en bedre performance,« siger Gitte Andersen.

Aktivitetsbaserede arbejdspladser

Fordi mange i dag arbejder på en helt anden måde, end hvad kontorbygninger oprindeligt blev bygget til, implementerer mange virksomheder, hvad Gitte Andersen betegner som "aktivitetsbaserede arbejdspladser". Formålet er at give den enkelte medarbejder mest mulig kontrol over, hvor vedkommende arbejder mest effektivt i løbet af dagen.

»De klassiske yderpunkter er skrivebordet og det traditionelle firkantede mødelokale. Men ind imellem de to tilbud kan man indrette projektområder, teambaser, stillezoner, brainstorm-områder eller oaser til socialt samvær. Pointen er at understøtte virksomhedens mange forskellige arbejdsprocesser og den enkelte medarbejders behov for fleksible fysiske rammer,« lyder det fra Gitte Andersen.

Hos Innovation Lab i Aarhus, et internationalt videncenter for ny teknologi, har man indrettet sig på netop den måde og har ifølge CEO og medstifter Mads Thimmer et stort miks af forskellige arbejdsstationer, som medarbejderne frit kan vælge mellem.

Hos Innovation Lab i Aarhus er udgangspunktet, at omgivelserne skal arbejde med dig.

»Udgangspunktet er, at omgivelserne skal arbejde med dig. Vores indretning tager udgangspunkt i de behov, der er, så vi har både individuelle arbejdsstationer, hotspots, åbne rum, lukkede rum til fordybelse, lounge, barmiljø og en hel masse små og store zoner, hvor man kan holde uformelle møder,« fortæller Mads Thimmer.

Han understreger, at fordi behovene ændrer sig hele tiden, er det vigtigt, at indretningen aldrig bliver stationær.

»Vi kører meget med moduler, som man hurtigt kan pille fra hinanden, flytte og bygge op igen. For os handler det meget om hele tiden at være åben over for de behov, der findes blandt vores medarbejdere og ud fra vores arbejdsopgaver,« siger han.

Det intelligente kontor

Hos indretningsvirksomheden European Furniture Group (EFG) rådgiver man virksomheder om indretning af kontorer. Også her

baserer man udviklingen af løsninger på tal, der viser, at vi i gennemsnit kun bruger cirka halvdelen af arbejdsdagen ved skrivebordet, fortæller produkt- og markedschef Vagn Eskerod.

»Vores koncept er, at kontoret indrettes ud fra aktiviteterne "WORK, MEET AND RELAX". Idéen er, at man enten arbejder koncentreret, mødes med kollegerne i formelle eller uformelle zoner eller lader op. Man kan sige, at arbejdet er blevet en funktion – ikke en fast plads. Derfor skal nye kontormiljøer indrettes ud fra idéen om, at mennesker skal kunne arbejde overalt,« siger han.

I foråret præsenterede EFG et helt nyt bud på det såkaldt intelligente kontor, IDrive, som kombinerer ny teknologi med aktivitetsbaseret indretning. Udgangspunktet i et intelligent kontor er, at medarbejderne ikke har faste pladser, men de har til gengæld et særligt kort, de aktiverer i forskellige sammenhænge i løbet af en dag.

På kortet er indtastet de personlige indstillinger for den pågældende medarbejder.

...fortsættes på næste side

»For os handler det meget om hele tiden at være åbne over for de behov, vores medarbejdere har og ud fra vores arbejdsopgaver,« fortæller Mads Thimmer, CEO og medstifter af Innovation Lab.

...fortsat fra forrige side

»Sidder man ved et skrivebord, vil man få at vide, hvornår det er tid til at hæve bordet og ændre arbejdsstilling, ligesom arbejdslyset indstilles ud fra ens ønsker og behov. Man vil også som medarbejder kunne følge, hvor meget energi smartphonen, lampen eller pc'en har brugt, og forlader man sin plads, slukker systemet automatisk,« fortæller Vagn Eskerod.

Selvom et intelligent kontor endnu ikke er introduceret på konkrete danske arbejdspladser, forudser han, at det er et realistisk bud på fremtidens kontor.

»I takt med at vores arbejdsrutiner bliver mere fleksible og mobile, kommer vi til at se et meget mere individuelt tilpasset kontormiljø, hvor den nyeste teknologi spiller tæt sammen med medarbejdernes behov for flydende arbejdspladser,« vurderer Vagn Eskerod, som forudser, at det første rigtigt intelligente kontor står færdigt i Danmark allerede til næste år.

Plads til personlighed

Men selvom aktivitetsbaseret indretning og fleksible arbejdsstationer vinder indpas mange steder, oplever mange virksomheder også, at medarbejderne har behov for selv at kunne præge deres arbejdsplads. Ifølge sociolog og fremtidsforsker Birthe Linddal er der en stigende tendens til at indrette kontorerne med masser af hjemlig hygge og personlighed.

»Folk gider ikke flere klinisk hvide vægge og spejlblankt glas. Når man som medarbejder kommer ind på det fysiske kontor, har man et behov for at føle sig hjemme,« siger Birthe Linddal, som anskuer arbejdspladsen og kontormiljøet lidt som det klassiske bytorv.

»Et kontor er et slags torv, hvor mennesker, meninger, holdninger og praksisser mødes og udvikles. Mange virksomheder vil jo rigtig gerne indbyde til, at kolleger omgås hinanden også på en uformel måde. Derfor er det så vigtigt, at kontoret indrettes, så vi vitterlig har lyst til at være der,« lyder det fra Birthe Linddal.

TENDENSER FOR FREMTIDENS KONTOR

- 1. Aktivitetsbaseret.** Som medarbejder skal man kunne flytte sig fra kontorstolen til samtalekøkkenet, loungen eller sofahjørnet, og ud fra den enkelte arbejdsopgave skal man kunne rykke fra storrum til et roligt sted med mulighed for fordybelse. Det indebærer lokaler med plads til mindre teams, små rum i rummet, mulighed for afskærmning og støjsvage områder.
- 2. Flexibilitet.** Arbejdsopgaver og medarbejdere flytter sig – det samme bør kontoret kunne gøre. Derfor er moduler en oplagt måde at indrette kontorer på, så man hurtigt kan passe sammen, flytte og bygge op igen efter behov.
- 3. Kreativitet.** Hvorfor ikke indrette mødelokalet med rokokopuder, gynger eller sækkestole. I innovative virksomheder er alternativ indretning i høj kurs ud fra tanken om, at det åbner op for de kreative tanker.
- 4. Personligt og hjemligt.** Hvis medarbejderne skal have lyst til at bruge arbejdspladsen socialt, skal det være et rart sted at være. Der kan indrettes caféer, loungemiljøer eller andre områder egnet til uformelt samvær – gerne i en hjemlig og personlig stil.
- 5. Intelligent.** Såkaldt intelligent indretning er på vej frem. Her har hver medarbejder et kort, som man bruger til at logge sig på med en konkret arbejdsopgave. Man har ikke faste pladser – men tildeles for eksempel et skrivebord, et mødelokale eller en mobil ud fra et konkret behov og ønske. Den enkelte arbejdsstation tilpasser sig hver medarbejder ud fra foruddefinerede personlige indstillinger.
- 6. Fokus på et godt arbejdsmiljø.** Medarbejdernes sundhed er i fokus også når det gælder indretningen af kontoret. Det betyder ergonomiske møbler, mulighed for variation i arbejdsstillinger og arbejdsopgaver og adgang til sund mad og motion. Et godt indklima med god luftkvalitet og mindre støj er i høj kurs, fordi det er med til at øge medarbejdernes motivation og arbejdsglæde.
- 7. Bæredygtighed.** Når man vælger at indrette nyt kontor, hvad gør man så med alt det gamle inventar? En ny tendens kaldet "reduce, reuse og recycle" vinder frem, så virksomheder i dag tænker mere i genbrug og bæredygtighed, når man vælger møbler – eller sørger for, at de aflagte kontormøbler går videre til eksempelvis en skole eller en NGO.